

Lapsen oikeuksien materiaalipaketti

Osana kokonaisuutta:

Kehitetään lapsen kanssa Kohdataan, kuunnellaan, kehitetään -osallistava havainnointijakso.

Pidä mielessä: lapsilähtöinen leikillinen työote

Lapsen oikeuksien oppitunneille otetaan aina mukaan apuope Pehmolelumaskotti. Pehmolelulle on helpompi kertoa omia tärkeitä asioita sekä pehmolelun tarinoita jaksaa paremmin kuunnella.

Opetuksen lisäksi touhutaan lasten mukana, lähdetään heidän aloitteisiinsa ja ollaan fyysisesti samalla tasolla. Esimerkiksi istutaan lasten kanssa lattialla. Kaikkien lasten ei tarvitse istua oppitukioiden ajan samalla tavalla, vaan on hyvä mahdollistaa jokaisen oma tapa olla läsnä yhteisessä hetkessä.

Yhteisö mukaan kehittämiseen

Lapsen oikeuksien opettelu on hyvä lähteä yhteisön halusta panostaa oman toimintakulttuurinsa kehittämiseen lapsilähtöisemmäksi. Kaikista parhain anti saadaan, kun ammattilaiset osallistuvat ohjelman ja sisällön suunnitteluun ja läpikäyntiin etukäteen. Lisäksi heidän kertomansa tiedon, esimerkein ja lapsia havainnoiden saa muokattua jaksolle sopivat oppimateriaalit vastaamaan paremmin osallistujien tarpeisiin.

Yhteiskehittämisen oppitunnit

Pohjana lapsen oikeudet ja niiden esittely lapsilähtöisesti.

1. Oikeus omaan mielipiteeseen -oppituki

Kerrotaan mitä tarkoittaa lapsen oikeudet ja oikeus omaan mielipiteeseen. Tämän jälkeen on vuorossa Rakas Päiväkirjani -esittely ja täyttäminen. Toistetaan joka päivä. Tavoitteena saada kooste lasten tuottamaa tietoa viikon ajalta heille merkityksellisistä hetkistä ja mieleen painuneista asioista havainnoinnin tueksi.

- Rakas Päiväkirjani -tehtävä, jonka avulla harjoitellaan oman mielipiteen muodostamista ja omien tuntemusten kirjaamista ylös kyseisestä päivästä tai tuokiosta yhdessä oman ohjaajan tai opettajan kanssa.

2. Oikeus päättää ja saada tietoa ymmärrettävällä tavalla -oppituki

Tavoitteena harjoitella mitä tarkoittaa, kun otetaan valokuva esimerkiksi koulun käyttöön. Mihin kuva menee ja missä se näkyy. Samalla

harjoitellaan kertomaan, voiko minusta ottaa kuvan ja saako minua haastatella.

- Draamatyöskentelyn keinoin esitetty nukkeatteriesitys Toimiko Norsu oikein -pohdintatehtävä, jossa jokainen näyttää peukku ylös- ja peukku alas -kuvien avulla vuorollaan oliko oikein, kun Norsu otti Apinasta kuvan ilman Apinan lupaa.
- Harjoitellaan luvan antamista -tehtävä.

3. Minä valitsen -aistitehtävätuokio

Oman mielipiteen kertomiseen sopii hyvin toiminnalliset oppituokiot, joissa hyödynnetään multisensorisia menetelmiä vahvistamaan syy-seuraussuhdetta yksinkertaisten valintojen avulla.

Esimerkiksi lapsen oikeuksia harjoitettiin valitsemalla aistilelu kuvasta, jonka jälkeen lapsi sai kyseisen lelun. Itsemääräämisoikeutta voi harjoitella esimerkiksi antamalla lapsen ohjata ilmein ja elein, mitä kohtaa kehossa hierotaan milloinkin. Nämä ovat tärkeitä etenkin niille lapsille, jotka harjoittelevat oman kommunikointitavan löytämistä ja ilmaisevat itseään kehollisesti. Samalla tuokiot viritävät lähi-ihmisen keskittymään lapsen moninaisiin tapoihin ilmaista itseään ja vastataamaan lapsen vuorovaikutusaloitteisiin.

- A.** Minä valitsen kuvista aistilelun, ja siitä seuraa mieluisen lelun saaminen itselle / voi toteuttaa parin kanssa, jolloin harjoitellaan aistilelujen vaihtoa (oppilaiden keskinäisen vuorovaikutuksen vahvistaminen).

- B.** Minä päätän avustajan laulun nopeuden -piirustustehtävä.

- C.** Minua hierotaan -rentoutushetki, jossa lapset harjoittelivat kertomaan, mitä kohtaa kehossaan halusivat hierottavan perustuen kuunteleva kosketus -menetelmään.

Huomioitavaa: Kuvista ja esineistä valinnat sopivat monille, mutta tämän lisäksi oleellista on aikuisen antama malli, eli aikuinen voi esimerkiksi antaa lapsen valita suoraan esineestä ja näyttää vastaavan kuvan lapsen jo valittua, eli lapsen ei tarvitse suoraan osata tehdä valintaa kuvasta. Aikuisen mallitus on olennainen asia. Lapselle on luonnollista valita suoraan leluista, ei kuvista. Tämän vuoksi pidä esineet piilossa, jotta kuva toimii sanan korvikkeena ja valinnan ilmaisuna.

4. Lopetus

Palaute

Viikon kertaus; mitä opimme lapsilta (kooste Rakkaan Päiväkirjan kohokohdista), mitä tietoa saimme heiltä ja miten hyödynnämme tiedon.

Kiitos

Tehdään yhdessä draamatyöskentelykeinoin musiikkivideo lasten valitsemaan musiikkikappaleeseen. Musiikkivideo jää lapsille muistoksi.

Reflektiokeskustelu

Työyhteisön ammattilaisten kanssa käydään läpi viikon havainnot keskittyen jo olemassa olevaan hyvään, lasten kertomaan tietoon sekä heidän havaitsemiinsa kehittämisen kohteisiin.

Kehitysvammaliitto

